

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 1/10

FACULTATEA MEDICINĂ

PROGRAMUL DE STUDII 0912.1 MEDICINĂ

CATEDRA DE FILOSOFIE ȘI BIOETICĂ

APROBATĂ

la ședința Comisiei de asigurare a calității și
evaluării curriculare Facultatea Medicină
Proces verbal Nr. 6 din 22.02.2018
Președinte, dr. hab. șt. med., conf. univ.
Suman Serghei _____

APROBATĂ

la ședința Consiliului Facultății Medicină I
Proces verbal Nr. 4 din 20.03.2018
Decanul Facultății, dr. șt. med., conf. univ.
Plăcintă Gheorghe _____

APROBATĂ

la ședința Catedrei de filosofie și bioetică
Proces verbal Nr. 01 din 01.09.2017
Șef catedră, dr. hab. în filos., conf. univ.
Ojovan Vitalie _____

CURRICULUM

DISCIPLINA ANTROPOLOGIA ȘI FILOSOFIA MEDICINEI

Studii integrate

Tipul cursului: **Disciplină obligatorie**

Chişinău, 2017

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:

06

Data:

20.09.2017

Pag. 2/10

I. PRELIMINARII

- Prezentarea generală a disciplinei: locul și rolul disciplinei în formarea competențelor specifice ale programului de formare profesională / specialității

Filosofia și antropologia medicinei este o disciplină filosofico-umanistă cu largi interferențe în științele reale (naturale). Studiarea acestei discipline va dezvălui viitorilor medici universalismul gândirii filosofice și antropologice, le va permite să cunoască problemele umane fundamentale cât și soluții consacrate la acestea oferite în termeni filosofico-antropologici argumentativi, să formeze soluții proprii, să descopere valențele umaniste ale medicinei și confluența gândirii filosofico-antropologice și a activității medicale. Antropologia medicinei *reprezintă un domeniu interdisciplinar de cunoștințe despre sistemele medicale care au existat și există în diverse societăți, despre formele și tradițiile tratamentului bolnavilor și modurilor de acordare de ajutor bolnavilor, despre contextul cultural al practicilor medicale, despre diversitatea aspectelor socioculturale de producere a cunoștințelor medicale etc.* Ea constituie un sector indispensabil ținând cont de faptul ca studenții de la medicină nu au cunoștințe sistematice și metodice preliminare în domeniul antropologiei generale, filosofice și, în speță, a celei medicale. Studiarea acestei teme va permite dezvoltarea cunoștințelor preliminare și crearea unor abilităților necesare pentru deliberarea și înfruntarea problemelor de ordin culturologico-civilizațional, social, moral întâlnite în clinică și în afara ei.

În procesul inițierii studenților în această disciplină se va pune miza pe cunoștințele prealabile ale acestora cu privire la valorile general umane, pe intuițiile etnico-morale specifice proprii fiecărei ființe umane dar și pe volumul de cunoștințe medicale deja posedate de studenți.

Înșușirea eficientă a disciplinei presupune prezența cunoștințelor în materiile cu profil umanist dar și realist, obținute la etapa preuniversitară.

- Misiunea curriculumului (scopul) în formarea profesională

Obiectivul magistral al cursului rezidă studiarea problemelor fundamentale ale filosofiei medicinei și antropologiei medicinei din perspectivă istorică și sistemică (paradigmatică); însușirea categoriilor filosofico-antropologice cheie; crearea abilităților de elaborare a discursului filosofico-antropologic cât și de analiză logico-conceptuală al acestuia.

- Limbile de predare a disciplinei: română, rusă, engleză;
- Beneficiari: studenții anului I, facultatea Medicina 1 și 2.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	U.01.O.002		
Denumirea disciplinei	Antropologia și filosofia medicinei		
Responsabili de disciplină	dr. hab. în filos., conf. univ. Vitalie Ojovan dr. în filos., conf. univ. Anatolie Eșanu dr. în filos., conf. univ. Didina Nisteanu		
Anul	I	Semestrul	1
Numărul de ore total, inclusiv:			90
Curs	17	Lucrări practice/ de laborator	-
Seminare	34	Lucrul individual	39
Forma de evaluare	CD	Numărul de credite	3

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 3/10

III. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL DISCIPLINEI

La finele studierii disciplinei studentul va fi capabil:

• **la nivel de cunoaștere și înțelegere:**

- să cunoască funcțiile, metodele și principalele probleme și etape de dezvoltare ale filosofiei și antropologiei generale, filosofice, medicale;
- să înțeleagă semnificația conceptului ontologic (metafizic) de „realitate” prin perspectiva unei interpretări filosofice multiple; să identifice legătura conceptuală și faptică (biologică) dintre realitatea fizică și cea mentală;
- să cunoască esența determinismului (în mod special a relaționării cauzale) și a posibilităților de (ne)justificare a libertății în condițiile rigide ale determinării.
- să înțeleasă conceptele epistemologice de „cunoaștere”, „întemeiere a cunoașterii”, „adevăr” și „metodă”;
- să cunoască formele și legile gândirii logice.

• **la nivel de aplicare:**

- să construiască discursuri coerente și logic argumentate;
- să efectueze analiza evenimentelor și fenomenelor sub aspectul relaționării cauzale;
- să aplice exigențele gândirii corecte (logice) în elaborarea definițiilor, judecăților și raționamentelor;
- să stabilească valorarea de adevăr al argumentelor (raționamentelor și discursului în ansamblu) prin aplicarea criteriilor epistemologice ale adevărului;
- să soluționeze dileme de ordin etnico-civilizațional, social, cultural, moral de situație prin reflecție asupra valorilor și principiilor filosofico-antropologice general-umane.

• **la nivel de integrare:**

- să evalueze relevanța filosofiei și antropologiei în contextul medicinei;
- să aprecieze semnificația realizărilor medicinei în dezvoltarea filosofiei și antropologiei;
- să stabilească integritatea discursului filosofico-antropologic în condiția vastei diversități de subiecte, idei și teorii studiate;
- să folosească în mod constructiv și creativ cunoștințele obținute;
- să aprecieze în mod adecvat valoarea materiei studiate;
- să aprecieze obiectiv nivelul propriu de cunoștințe și competențe acumulate.

IV. CONDIȚIONĂRI ȘI EXIGENȚE PREALABILE

Studentul anului I necesită următoarele:

- ✓ cunoașterea limbii de predare;
- ✓ competențe confirmate în științe la nivelul liceal/colegiu (filosofie, istorie, educație civică, sociologie etc.);
- ✓ competențe digitale (utilizarea internetului, procesarea documentelor, tabelelor electronice și prezentărilor, utilizarea programelor de grafică);
- ✓ abilitatea de comunicare și lucru în echipă;
- ✓ calități – toleranță, empatie, autonomie.

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Cursuri (prelegeri), lucrări practice/ lucrări de laborator/seminare și lucru individual

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Seminare	Lucrul individual
1.	Introducere în filosofie. Abordarea filosofică a medicinei.	3	6	8
2.	Ontologia: implicații biomedicale.	2	4	6

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ**Redacția: 06****Data: 20.09.2017****Pag. 4/10**

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Seminare	Lucrul individual
3.	Cunoașterea și specificul său în medicină.	2	4	5
4.	etică și medicină.	2	4	4
5.	Problema omului în filosofie. Introducere în antropologie. Domenii antropologice.	2	4	4
6.	Concepte de bază ale antropologiei medicale.	2	4	4
7.	Abordarea etnologico-etnografică în antropologia medicală.	2	4	4
8.	Antropologia corpului. Sănătate, boală, normalitate, anormalitate.	2	4	4
		17	34	39
Total		90		

VI. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Obiective	Unități de conținut
Tema 1. Introducere în filosofie. Abordarea filosofică a medicinei. <ul style="list-style-type: none"> • să definească filosofia și rolul său în viața omului; • să cunoască componentele și domeniile filosofiei; • să releve problematica filosofiei și aspectele ei conexe medicinei; • să demonstreze valoarea filosofiei în activitatea medicală; • să formeze deprinderi de aplicare a filosofiei ca mod de a fi a omului; • să manifeste spirit creator în abordarea subiectelor multiaspectuale din medicina teoretică și cea clinică; • să integreze cunoștințele filosofice în practica socială și medicală. • să aplice metode filosofice în argumentarea deciziilor profesionale, sociale și morale; • să determine rolul gândirii critice în contextul educației și activității medicale.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Filosofia ca domeniu de studiu și ca mod de a fi a omului. 2. Problematice și domeniile filosofiei. 3. Valoarea filosofiei. 4. Metoda în filosofie. 5. Metode analitice. 6. Metode hermeneutice. 7. Argumentarea. 8. Filosofia și medicina. 9. Etape esențiale în evoluarea filosofiei și medicinei.
Tema 2. Ontologia: implicații biomedicale. <ul style="list-style-type: none"> • să cunoască principalele concepții ontologice; • să releve formele de existență; • să înțeleagă semnificația categoriilor filosofice de spațiu, timp și mișcare; • să delimiteze noțiunile de realitate obiectivă și realitate subiectivă; • să conceapă noțiunile de conștiință, conștient și inconștient; • să identifice principalele funcții ale conștiinței; • să poată analiza în mod critic manifestările psihicului uman, ale inconștientului, și rolul acestora în medicină; • să determine valoarea și locul cunoștințelor privitor la conștiință în formarea viitorului medic.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ontologia. 2. Ce este existența. 3. Tipurile de existență. 4. Noțiunea de substanță și materie. 5. Atributele materiei. 6. Ce este conștiința? 7. Aspectele conștiinței. 8. Structura conștiinței. 9. Conștiința de sine. 10. Formele conștiinței sociale.
Tema 3. Cunoașterea și specificul său în medicină.	

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:

06

Data:

20.09.2017

Pag. 5/10

Obiective	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none"> • să definească categoria „cunoaștere”; • să identifice principalele componente ale procesului de cunoaștere; • să cunoască specificul cunoașterii în medicină; • să demonstreze importanța teoretico-practică a logicii, dialecticii și sinergeticii; • să aplice în practică metode performante de cunoaștere.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cunoașterea ca obiect al analizei filosofice. 2. Subiectul și obiectul cunoașterii. 3. Cunoașterea senzorială și rațională. 4. Problema adevărului în filosofie și medicină. Stabilirea diagnozei. 5. Gândirea medicală între obiectivitate și subiectivitate. 6. Tipurile metodelor de cunoaștere. 7. Rolul logicii în procesul cunoașterii. Logică și gândire medicală. 8. Dialectica, legile și categoriile sale, importanța cunoașterii acestora pentru medicină. 9. Sinergetica.
Tema 4. Etică și medicină.	
<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea conceptelor de morală, etică și bioetică; • Cunoașterea teoriilor normative ale virtuții, teoriile deontologice și consecințialiste; • Cunoașterea și aplicarea principismului, drept metodă de soluționarea a dilemelor morale din activitatea medicală; • Să integreze cunoștințele despre etică și bioetică în obiectivele formative ale cursului.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conceptele de morală, etică și bioetică. 2. Specificul și actualitatea manifestării eticii și bioeticii în medicină. 3. Teoriile normative ale moralității: teorii ale virtuții, teorii deontologice și teorii consecințialiste. 4. Metode de luare a deciziilor morale în practica medicală. 5. Principismul în practica medicală contemporană: principiile autonomiei, binefacerii, non-dăunării, echității, vulnerabilității și integrității.
Tema 5. Problema omului în filosofie. Introducere în antropologie. Domenii antropologice.	
<ul style="list-style-type: none"> • să definească problema omului în filosofie și medicină; • să cunoască unele opere filosofice și medical-științifice de referință; • să demonstreze interconexiunea: filosofie umană - medicină contemporană, specificând obiectul de studiu al filosofiei omului și medicinei; • să integreze cunoștințele filosofice și cele din domeniul medical pentru a aplica aplicabilitatea în cazul problemelor dificile; • cunoască conceptele de bază ale antropologiei, precum și diverse maniere de argumentare antropologică; • să identifice domeniile antropologiei din perspectivă comparativă.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Omul drept obiect de studiu în filosofie și medicină. 2. Omul ca integritate biologică, psihică și socială. 3. Sănătatea omului - valoare supremă socială. 4. Conținutul noțiunilor viață, sănătate, boală. 5. Raportările omului la natură, societate, cultură, divinitate. 6. Constituirea antropologiei. 7. Dimensiuni ale antropologiei filosofice. 8. Evoluarea studiilor antropologice privind sănătatea și maladia.
Tema 6. Concepte de bază ale antropologiei medicale.	

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:

06

Data:

20.09.2017

Pag. 6/10

Obiective

- să definească conceptele de antropologie a medicinei;
- să cunoască momentele importante ale evoluției antropologiei medicinei ca domeniu de studiu și activitate;
- să demonstreze problemele antropologiei medicinei;
- să aplice deprinderi de aplicare a teoriilor antropologico-medice în luarea deciziilor de ordin profesional, social, moral pe marginea studiilor de caz;
- să integreze competențele de aplicare a conceptelor antropologico-medice;
- să dezvolte abilități creative de abordare a subiectelor propuse;
- să înțeleagă rolul teoriilor antropologico-medice în luarea deciziilor de ordin profesional, social, moral, culturologico-civilizațional;
- să determine valoarea și locul cunoștințelor antropologico-medice în contextul educației și activității medicale.

Unități de conținut

1. Dimensiunea socială și umanitară a medicinei.
2. Specificul antropologiei medicinei.
3. Antropologia medicinei: istoria disciplinei.
4. Design-ul conținutului antropologiei medicinei.
5. Diversitatea reprezentărilor despre boală.
6. Experți în domeniul bolii: vraci și medici.
7. Tipurile sistemelor medicale: exclusive, tolerante, integrative.

Tema 7. Abordarea etnologico-etnografică în antropologia medicală.

- să definească antropologia medicală și noțiunea de sănătate, boală prin abordare ecologic-etnografică;
- să cunoască principalele curente, autori, teorii din filosofie, ecologie și etnologie pentru a concepe integritatea omului și perceperea sale de sănătate și boală;
- să demonstreze abilități de identificare a aspectului cultural al bolii, cu punerea în act al unui sistem de remedii de ordin cultural;
- să integreze cunoștințele din antropologia generală, antropologia medicală, ecologie, etnografie și să le aplice în practica medicală.

1. Sănătatea și boala în optica antropologiei medicale.
2. Semnificația abordării ecologice a problemelor de sănătate, boală, vindecare și prevenție în antropologia medicală.
3. Antropologie cognitiv-medicală.
4. Antropologia medicală critică și conceptele ei despre: sănătate, boală, experiența suferinței, sistemul medical, pluralismul medical, biomedicină, medicalizarea și hegemonia medicală, sindemia (totalitatea de epidemii).
5. Sisteme medicale ale societăților preindustriale: etnomedicina, etnopsihiatria, etnofarmacologia.

Tema 8. Antropologia corpului. Sănătate, boală, normalitate, anormalitate.

- să definească cadrul de referință a abordării fenomenologice în antropologia medicală;
- să cunoască problemele / subiectele de bază ale abordării fenomenologice a sănătății și bolii;
- să demonstreze abilitatea de a distinge dintre reprezentare și trăire corporală;
- să aplice cunoștințele cu privire la trăirile corporale în cadrul altor discipline;
- să înțeleagă importanța subiectului în formarea profesională, integrând cunoștințele obținute în profilul individual profesional.

1. Fenomenologia – abordare metodologică și teoretică actuală în antropologia medicală a corpului.
2. Reprezentări ale corpului.
3. Experiențe/trăiri corporale.
4. Experiențe corporale în boală și sănătate.
5. Trăiri corporale a normalității și a anormalității.
6. Corporalitate și diferențe gender.
7. Trăire corporală traumatizantă:

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 7/10

Obiective

Unități de conținut

suferință și moarte.

VII. COMPETENȚE PROFESIONALE (SPECIFICE (CS) ȘI TRANSVERSALE (CT)) ȘI FINALITĂȚI DE STUDIU

✓ Competențe profesionale (specifice) (CS)

- CP1. Cunoașterea temeinică a particularităților de structură, dezvoltare și funcționare a organismului uman în diverse stări fiziologice și patologice.

✓ Competențe transversale (CT)

- CT1. Executarea responsabilă a sarcinilor profesionale cu aplicarea valorilor și normelor eticii profesionale, precum și prevederilor legislației în vigoare. Promovarea raționamentului logic, a aplicabilității practice, a evaluării și autoevaluării în luarea deciziilor.
- CT2. Realizarea activităților și exercitarea rolurilor specifice muncii în echipă în diverse instituții medicale. Promovarea spiritului de inițiativă, dialogului, cooperării, atitudinii pozitive și respectului față de ceilalți, a empatiei, altruismului și îmbunătățirea continuă a propriei activități.
- CT3. Autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională continuă în scopul prestării serviciilor de calitate și al adaptării la dinamica cerințelor politicilor în sănătate și pentru dezvoltarea personală și profesională. Utilizarea eficientă a abilităților lingvistice, a cunoștințelor în tehnologiile informaționale, a competențelor în cercetare și comunicare.

✓ Finalități de studiu

La finalizarea studierii unității de curs studentul va fi capabil:

- să distingă componentele și interconexiunile din cadrul filosofiei medicinei și antropologiei;
- să identifice o manieră/metodologie conceptuală și informațională pentru astudia și profesia cu succes medicina;
- să mențină poziție clară profesională în anumite situații dificile;
- să stabilească perspective în asimilarea facilă a cunoștințelor filosofice și antropologice de către viitorii specialiști în medicină;
- să ia decizii constructive în eventuale situații dificile cu pacienții sau cu colegii;
- să perfecționeze tehnicile și strategiile, tipurile și modelele de comunicare în activitatea profesională și în viața cotidiană;
- să aprecieze valoarea și necesitatea cunoștințelor teoretico-medicale în realizarea actului medical;
- să caracterizeze condițiile și modalitatea pentru a promova modul sănătos de viață.

VIII. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Lucrul cu cartea și TIC.	Lucrul sistematic în bibliotecă și mediateca. Explorarea surselor electronice actuale referitor la tema pusă în discuție.	1. Calitatea judecăților formate, gândirea logică, flexibilitatea. 2. Calitatea sistematizării materialului informațional obținut prin activitate proprie.	Pe parcursul semestrului.
2.	Referat.	Analiza surselor relevante la tema referatului. Analiza, sistematizarea și sinteza informației la tema propusă. Alcătuirea referatului în conformitate cu cerințele în vigoare	1. Calitatea sistematizării și analizei materialului informațional obținut prin activitate proprie. 2. Concordanța informației cu tema propusă.	Pe parcursul semestrului.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ**Redacția:****06****Data:****20.09.2017****Pag. 8/10**

		și prezentarea lui la catedră.		
3.	Analiza studiului de caz.	Alegerea și descrierea studiului de caz Analiza cauzelor problemelor apărute în studiul de caz. Prognosticul cazului cercetat. Deducerea rezultatului scontat al cazului.	1. Analiza, sinteza, generalizarea datelor obținute prin investigare proprie. 2. Formarea unui algoritm de cunoaștere în baza concluziilor obținute.	Pe parcursul semestrului.

IX. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

- **Metode de predare și învățare utilizate**

Prelegerea constă într-o expunere interactivă a conținutului de baza a cursului.

Seminarul și activitatea extraauditivă a studentului presupune aplicarea a unui șir de metode după cum urmează: conversația euristică, problematizarea, brainstorming, lucrul în grup, studiul individual, dezbaterile, rezolvarea situațiilor de problemă, joc de rol, studiul de caz.

- **Strategii/tehnologii didactice aplicate (specifice disciplinei)**

Studiul textelor de documente; jocurile de rol; studiul de caz; instruirea asistată de calculator.

- **Metode de evaluare (inclusiv cu indicarea modalității de calcul a notei finale)**

Curentă: control frontal sau/și individual prin:

- ✓ evaluarea nivelului de implicare a studenților și calității acestora în realizarea sarcinilor curente;
- ✓ evaluarea răspunsurilor (argumentelor și deciziilor studenților) la întrebările situațiilor de problemă sau studiilor de caz;
- ✓ evaluarea lucrării de control.

Finală: Colocviu diferențiat.

Proba finală - test oral ce constă din 3 întrebări: o întrebare pentru evaluarea cunoștințelor și două întrebări pentru evaluarea competențelor.

Răspunsurile se apreciază cu note de la 0 până la 10 în conformitate cu regulamentele naționale de evaluare a cunoștințelor și competențelor. Media anuală se formează din suma tuturor notelor împărțită la numărul de note acumulate.

Nota finală va fi calculată din nota medie anuală (coeficientul 0,5) și nota la proba finală (coeficientul 0,5).

Modalitatea de rotunjire a notelor la etapele de evaluare

Grila notelor intermediare (media anuală, notele de la etapele examenului)	Sistemul de notare național	Echivalent ECTS
1,00-3,00	2	F
3,01-4,99	4	FX
5,00	5	E
5,01-5,50	5,5	
5,51-6,00	6	
6,01-6,50	6,5	D
6,51-7,00	7	
7,01-7,50	7,5	
7,51-8,00	8	C
8,01-8,50	8,5	
8,51-8,00	9	
9,01-9,50	9,5	A
9,51-10,0	10	

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:

06

Data:

20.09.2017

Pag. 9/10

Nota medie anuală și notele tuturor etapelor de examinare finală (asistate la calculator, testare, răspuns oral) - toate vor fi exprimate în numere conform scalei de notare (conform tabelului), iar nota finală obținută va fi exprimată în număr cu două zecimale, care va fi trecută în carnetul de note.

Neprezentarea la examen fără motive întemeiate se înregistrează ca "absent" și se echivalează cu calificativul 0 (zero). Studentul are dreptul la 2 susțineri repetate ale examenului nepromovat.

X. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

A. Obligatorie:

1. Dicționar de Filosofie și Bioetică. Chișinău: Medicina, 2004.
2. Baciu Adina. Îndrumar de antropologie medicală. București: Ed. univ. „Carol Davila”, 2010.
3. Bălăceanu-Stolnici Constantin, Glavce Cristina. Antropologia între știință și cultură. București: Ed. Pro Universitaria, 2011.
4. Breton David Le. Antropologia corpului și modernitatea. Timișoara: Ed. Amarcord, 2002.
5. Iftimovici Radu. Istoria medicinei. București: Ed. ALL, 1994.
6. Iliescu Vasile, Dinulescu Ion. Bazele filosofice ale medicinei. O epistemologie de la șamanism la genetică. Cluj-Napoca: Editura Dacia, 2003.
7. Ojovanu V. (coord.). Filosofia medicinei (cu elemente de bioetică medicală): Suport de curs. Chișinău: CEP „Medicina”, 2017.
8. Ojovanu Vitalie. Axiologia și medicina: dimensiuni teoretico-metodologice. Chișinău: UASM, 2012.
9. Ifrim Mircea (sub red.). Tratat de antropologie medicală, morfo-funcțională, motrică, culturală și metapsihologică. București: Ed. Vremea, 2015.
10. Țirdea T.N. Bioetică: teorie și practică. Chișinău: CEP Medicina, 2016.
11. Шевченко Ю. Л. (под ред.). Философия медицины. Москва: Ед. ИГ ГЭОТАР-Медиа, 2004.
12. Callahan Daniel. The roots of bioethics: health, progress, technology, death. Oxford: Oxford University Press, 2012.
13. Cole Thomas R., Carlin Nathan S., Carson Ronald A. Medical humanities. An introduction. Cambridge: Cambridge University Press, 2015.
14. Dawson Angus(ed.). Public health ethics: key concepts and issues in policy and practice. Cambridge: Cambridge University Press, 2011.
15. Gifford Fred (ed.). Handbook of philosophy of science. Philosophy of medicine. Amsterdam: Elsevier, 2011.
16. Hausman Daniel M. Valuing health: well-being, freedom, and suffering. Oxford: Oxford University Press, 2015.
17. Rachels James, Rachels Stuart. The elements of moral philosophy. New York: McGraw-Hill Educations, 2015.
18. Stumpf Samuel Enoch, Fieser James. Philosophy: a historical survey with essential readings. New York: McGraw-Hill Educations, 2012.

B. Suplimentară:

1. Baer, Hans, Singer, Merrill, & Susser, Ida. Medical Anthropology and the World System. Westport: CT, Praeger, 2003
2. Beauchamp, T., Childress, J. Principles of Biomedical Ethics. Oxford: Oxford University Press, 2001.
3. Marcum James A. An introductory Philosophy of Medicine: Humanizing Modern Medicine. New York: Springer, 2008.
4. Marga A. Introducere în filosofia contemporană. Iași: Polirom, 2002.
5. Massé R. Éthique et santé publique: Enjeux, valeurs et normativité. Laval: Les Presses de

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 10/10

l'Université Laval, 2003.

6. McElroy Ann, Townsend Patricia K. Medical anthropology in ecological perspective. Philadelphia: Westview Press, 2009.
7. Pool, R and Geissler, W. Medical Anthropology. Buckingham: Open University Press, 2005.
8. Stroe Constantin. Filosofie. Cunoastere. Cultura. Comunicare. Bucuresti: Lumina Lex, 2000.
9. Ларионова И.С.Философия здоровья.Учебное пособие.Москва: Гардарики, 2007.
10. Медицинская антропология: проблемы, методы, исследовательское поле. Москва: ООО „Публицити”, 2015.
11. Михель Д.В. Социальная антропология медицинских систем: медицинская антропология: учебное пособие. Саратов: Научная книга, 2010.
12. Петухов А.Б., Никитюк Д.Б., Сергеев В.Н. Медицинская антропология: анализ и перспективы развития в клинической практике. Москва: Изд-во „Медпрактика-М”, 2015.
13. Хрисанфова Е.Н., Перевозчиков И.В. Антропология. 4-е изд. Москва: Изд-во Моск. ун-та: Наука, 2005.
14. Цырдя Ф. Н., Берлинский П.В.Философия (С курсом биоэтики). Кишинэу: „Medicina”, 2002.